

- » Razumevanje vrste tla koje imate
- » Podešavanje pH vrednosti i nivoa hranljivih materija
- » Dolazak u kontakt sa organskom materijom
- » Pravljenje komposta
- » Obrada zemlje

Poglavljje 5

Izgradnja zdravog tla

Organski baštovani znaju da ako hranite zemlju, zemlja će hraniti biljke. Zdravo tlo podržava obilje živih organizama, uključujući bakterije, gljive i kišne gliste, koji zajedno stvaraju dinamičan ekosistem tla. Mnogi sintetički pesticidi i đubriva uništavaju ovaj podzemni život, a loša baštovanska praksa može oštetiti životnu sredinu tla. Organske tehnike opisane u ovom poglavlju će vam pomoći da poboljšate i održite zdravo okruženje u tlu. Ne tretirajte svoju zemlju kao prljavštinu!

Poznavanje svog tla

Poput nadzemnog ekosistema bašte i podzemni ekosistem u tlu treba negovati. Poboljšanje tla nije jednokratni posao; to je stalni proces proizvodnje korisnih organizama od kojih zavise vaše biljke.

U slobodnoj prirodi, život u zemljištu se održava i hranljive materije se recikliraju kroz prirodne procese. Mikroorganizmi, kišne gliste i drugi *razlagači* hrane se organskom materijom i pretvaraju hranljive materije koje sadrže u oblike koje biljke mogu da koriste. Proces je spor, postojan, stalan: biljke rastu, odumiru i razgrađuju se; ciklus se nastavlja.

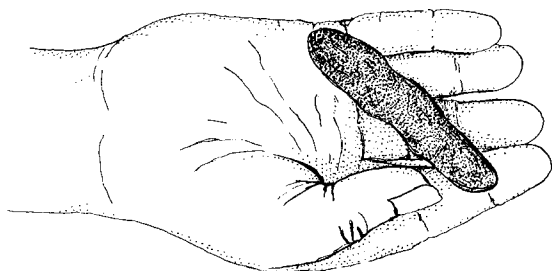
Ako održavate uredne višegodišnje leje ili berete useve iz svog povrtnjaka, menjate ovu prirodnu dinamiku. Grabuljanjem opalog lišća ili branjem plodova, uklanjate organsku materiju i nutrijente koje sadrži, iz baštenskog okruženja. Da bi zemljište bilo zdravo, morate je nadoknaditi, što može značiti pokrivanjem cvetnih leja malčom od kore ili dodavanje komposta u povrtnjake. Većina tehnika

izgradnje zemljišta o kojima govorim u ovom poglavlju se fokusiraju na negovanje korisnog života u tlu i održavanje ovog dinamičnog podzemnog ekosistema.

Prvi korak ka poboljšanju vašeg tla je saznanje kakvo zemljište imate. Različita tla imaju različite snage i slabosti kada je u pitanju podrška biljnom životu. Odgovarajuće tehnike izgradnje tla zavise od osnovnih karakteristika tla, kao što su njegov kapacitet zadržavanja vode i pH.

Ispitajte tip svog tla: pesak, mulj ili glina?

Pa kako znate koju vrstu tla imate? Uzmite malu količinu vlažne zemlje u ruku, kao što je prikazano na slici 5-1, i trljajte prstohvat između palca i kažiprsta. Ako je zemlja peskovita, to je uglavnom pesak; ako je glatka i ljjigava, uglavnom je glina. Ako možete da formirate valjak, ali materijal počne da se kruni dok ga kotrljate, to je uglavnom mulj.

SLIKA 5-1:
Ispitajte svoje
tlo stiskanjem
grudve u ruci

Za preciznije merenje količine gline, mulja i peska u vašem tlu, koristite test tegle. Evo kako:

- 1. Sakupite zemlju sa nekoliko mesta u vašoj bašti i dobro promešajte uzorke.**
- 2. Izmerite 1 šolju smeše i uklonite kamenje i sve ostalo što nije zemlja.**
- 3. Stavite zemlju u usku staklenu teglu, a zatim napunite teglu vodom oko dve trećine.**
- 4. Zatvorite teglu i snažno je protresite da se sadržaj izmeša. Podesite ga i pokrenite tajmer.**
- 5. Posle jednog minuta izmerite i obeležite nivo nataložene zemlje. Ovaj sloj je pesak .**
- 6. Za dva sata, ponovo izmerite i oduzmite sloj peska da biste pronašli količinu mulja .**

- 7. Posle nekoliko dana, ponovo izmerite i oduzmite pesak i mulj da biste pronašli količinu gline.**
- 8. Podelite visinu svakog nivoa sa ukupnom visinom nataloženog tla i pomnožite sa 100 da biste pronašli procenat svake komponente.**

Ako je ukupno slegnuto zemljište visoko 15 cm i deo peska je 7,5 cm, na primer, sadržaj peska je 50% ($7,5 \div 15 \times 100 = 50\%$)

Ispitivanje drenaže

Poznavanje toga koliko dobro drenira vaše zemljište pomaže vam da odredite šta da posadite ili da li treba da preduzmete korake da poboljšate drenažu. Ponekad su uslovi drenaže očigledni. Barice na vašem travnjaku dan ili dva nakon obilnih kiša ukazuju na lošu drenažu. Ali sloj gline može vrebati ispod ilovastog ili peskovitog tla, uzrokujući da se voda zadržava u inače dobro dreniranom zemljištu. Dakle, pre nego što posadite, posebno drveće i žbunje, iskopajte rupu da vidite šta leži ispod površine.

Evo kako da proverite da li postoji *perkolacija* ili drenaža zemljišta:

- 1. Iskopajte rupu prečnika 30 cm i duboku 30 cm.**
- 2. Napunite rupu vodom.**
- 3. Izmerite vreme koliko je potrebno da se voda ocedi.**

Ako voda iscuri u roku od 10 minuta ili manje, vaše tlo se drenira prebrzo i verovatno se prebrzo suši. U dobro dreniranim zemljištima voda se odvodi u roku od 10 do 30 minuta. Ako se ocedi u roku od četiri sata, drenaža je u redu za većinu biljaka. Ako je potrebno više od četiri sata, tlo je slabo drenirano.

Koristite ove informacije da biste izabrali biljke koje najviše odgovaraju vašem tlu. Imajte na umu da dodavanje organske materije, kao što je kompost, zemljištu može poboljšati drenažu i peskovitih i glinovitih zemljišta (pogledajte „Dodavanje organske materije: duša tla“, kasnije u ovom poglavlju).

Ispitivanje pH i hranljivih materija

Morate da znate pH vrednosti vašeg zemljišta i nivoa nutrijenata. *pH zemljišta* meri alkalnost (baznost) ili kiselost zemljišta. Važno je znati da li je vaše zemljište kiselo (ispod pH 7 na skali od 0 do 14) ili alkalno (iznad pH 7), jer su neki hranljivi sastojci dostupni biljkama samo u okviru određenog pH opsega.

Jednostavno pravilo je da ako vaše biljke dobro rastu, cvetaju i donose plodove, nivoi hranljivih materija su u redu. Visok ili nizak pH ili neuravnoteženi nivoi hranljivih materija, s druge strane, mogu dovesti do žutih, zakržljalih i neproduktivnih biljaka. Nezdrave biljke su sklonije napadima insekata i bolestima, što znači više posla za vas i manje zadovoljstva u vašoj bašti. To nije ono što želite!